

Index Argumentorum de Sacram. Extremæ Unct.

cidentia danda est Extrema Unctio, nempe in fluxu sanguinis è naribus, in puerperio, morfu viperæ, deliquio, timore apoplexia. Docetur, quando eadem sit ministranda Ebriosis, Phthificis, Hydropicis, pestiferatis, ac ignibus? Tandem notantur duo Casus, in quibus etiam Rei damnati ad mortem Oleo Sancto possunt liniari. pag. 160

DECISIO LXXX.

ARGUMENTUM.

Ostenditur, quod infirmus priusquam ungetur Oleo Sancto debet Sacramentaliter confiteri peccata sua, discutitur utilis Quæstio, Quid agendum à Parocho, si infirmus sensibus sit destitutus? vel in amentiam prolapsus, itaut non possit confiteri? Refertur duplex stultitia. Una spiritualis, & meritoria, quam Servi Dei affectarunt, inter quos B. Simon Salo, B. Jacoponus, & S. Philippus Nerius: altera naturalis, & miserima, cujus septemdecim species dignè scitu numerantur. Tandem resolvitur, Extremam Unctionem esse dandam infirmis amentibus, qui antea habuerunt usum rationis; non etiam stultis à nativitate, nisi sub conditione, Si aliquo modo deliquisti. 164

DECISIO LXXXI.

ARGUMENTUM.

Disputatur, quomodo contingat infirmos peccare, vel ex nimia negligentia, vel ex magna devotione erga Oleum Sanctum? Duo contraria Quæstia examinantur. Unum, an extet Præceptum obligans sub mortali recipere Extremam Unctionem in periculosa infirmitate? Alterum, an sit licitum in eadem infirmitate pluries reiterare ipsam Unctionem Extremam? Primum Quæsitum resolvitur negativè, tribus casibus exceptis. Secundum, perpenso prius Antiquorum usu, quatuor conclusionibus declaratur. pag. 169

DECISIO LXXXII.

ARGUMENTUM.

Effectus quinque, quos operatur Extrema Unctio, declarat præsens Decisio. Hi sunt gratiæ augmentum, & aliquando gratia prima. Venialium remissio quo ad culpam, & quo ad partem poenæ. Deletio reliquiarum peccatorum. Levamen conscientiæ. Robur contra tentationes Dæmonis: & sanitas corporis, si expedit animæ salutem. Innuuntur tres Theologicae Quæstiones de præcellentia doctorum effectuum. De tempore, quo producuntur; & de eorum influxu post sublatum obicem, cum quo fuerat collatum Sacramentum. 173

DE

DE SACRAMENTIS IN GENERE.

DECISIO I. ARGUMENTUM.

Referuntur variae significationes hujus vocis Sacramenti. Item diversæ definitiones, ac divisiones. Sacramenta constare Materia, Forma, ac Intentione demonstratur.

SUMMARIUM.

- 1 Vocis Sacramenti significationes variae.
- 2 Signa rei Sacrae, quæ non sunt Sacramenta.
- 3 Sacramenti definitiones variae.
- 4 Signorum genera tria.
- 5 Differentia inter Sacramenta legis novæ, & veteris.
- 6 Sacramenta quot sint?
- 7 Sacramentorum divisio multiplex.
- 8 Sacramenta ex quibus consistunt?

AD majorem hujus materiæ Sacramentorum in genere intelligentiam prænotare oportet sequentes hujus nominis Sacramenti significationes. Itaque sciendum, Sacramentum significare 1. Secretum humanum. Tob. 12. Sacramentum Regis abscondere bonum est, & Apoc. 17. Dicam tibi Sacramentum mulieris, idest Secretum. 2. Jusjurandum. Baruch. 5. Semel pejeratus, nec testis sit, nec accedat ad Sacramentum, idest ad jurandum. 3. Mysteria divina intellectui humano abscondita, puta Sacramentum Trinitatis, seu Incarnationis Dei. Matth. 13. Vobis datum est nosse mysteria Regni Dei, nempe Sacramenta, arcana, & res latentes. 4. Pignus à litigantibus in loco Sacro depositum. Ita Varro lib. 4. de ling. lat. Gonzal. in c. Omnes dies, de Feriis num. 12. ubi plures DD. allegat. 5. Tandem innuere Rem Sacram pertinentem ad Delictum, vel ad animæ sanctitatem, cujus signum est Sacramentum; advertendo tamen, quod non omne signum rei Sacrae est Sacramentum, nam Manna signum erat Eucharistiæ; aqua educta per Moysen à filice significabat gratiam dandam per Christum; linguae igneæ, super capita Apostolorum in die Pentecostes apparentes, innuebant gratiam Confirmationis, & dona linguarum, & omnes aliæ figuræ veteris testamenti, vel etiam legis naturæ significabant omnia Sacra peragenda in lege gratiæ, & tamen Sacramenta non sunt, ut subtiliter explicat Eminentiss. Cardin. de Lauræa in 4. lib. Sentent. tom. 1. De Sacramentis in genere disp. 1. art. 1. ubi De Sacramentis in genere.

contra Lutherum, Zuinglium, Melanctonem, & cæteros hæreticos Sacramentarios firmat, Sacramenti nomen importare signum rei sacrae latentis, non autem ipsam rem latentem.

His præmissis, variae definitiones Sacramenti à DD. referuntur. Prima: Sacramentum est signum rei sacrae. Mag. Sent. in 4. dist. 1. Sed hæc est potius Ety-mologia, quàm definitio, quia non convertitur cum definito; non enim omne signum rei Sacrae est Sacramentum, ut supra notatum est. Secunda: Sacramentum est invisibilis gratiæ visibilis forma. Hugo Victor. lib. 1. de Sacram. p. 9. Valquez. cap. 4. num. 26. Sed neque hæc subsistit, nam ly Visibilis non est commune omni Sacramento; verba enim in omni Sacramento requisita non videntur, & tamen essentialiter requiruntur. Tertia: Sacramentum est sacra, ac sensibilis cæremonia, homines aliquo modo sanctificans; & veram animæ sanctitatem ex institutione significans. Suarez in 3. p. q. 60. art. 3. Sed hæc redarguitur; nam dari possunt plura vera Sacramenta, quæ tamen hominem non sanctificant, ut de contrahente Matrimonium cum obice, vel de suscipientibus alia Sacramenta in peccato. Quarta: Sacramentum est cæremonia sensibilis, quæ suo usu sanctificando subiectum, significat gratiam internam, cujus est causa. Card. de Lugo de Sacram. disp. 1. sect. 2. num. 23. Sed impugnatur, eò quia Eucharistiæ sumptio est cæremonia sensibilis, quæ suo usu sanctificando subiectum significat gratiam internam; & tamen Sacramentum non est ipsa sumptio, siquidem Eucharistia est Sacramentum absque sumptione. Uterius allata definitio convenit Martyrio, quod ex opere operato gratiam confert ex multorum sententia; & tamen Sacramentum non est. Eminen. Card. de Lauræa d. tom. 1. de Sacram. in genere disp. 1. art. 4. num. 55. Quinta: Sacramentum est signum sensibile, gratiam Dei, vel effectum ejus gratuitum efficaciter significans, ex institutione divina, ordinatum ad salutem hominis viatoris. Scotus in 4. dist. 1. q. 2. M. Hæc videtur perfecta definitio, continens genus, & differentias, quibus Sacramenta novæ legis demonstrantur, & ab aliis tum naturæ, tum veteris legis Sacramentis, cæterisve cæremoniis sacris distinguuntur, ut plene comprobatur Emin. Card. de Lauræa d. disp. 1. art. 4. à num. 59. Et cum ferè quilibet Doctor suam propriam allet definitionem, cæteris omisissis, non est omittenda illa Card. Toleti lib. 2. cap. 15. num. 1. videlicet, Sacramentum est signum sensibile spirituales animæ sanctificationis, ad cultum veri Dei, à Christo Domino institutum. In qua definitione Signum est genus; tria

tria autem sunt genera signorum: Rememorativum, ut flum ligatum in digito. Demonstrativum, ut ramus ante tabernam. Et Prognosticum, ut Iris indicans pluviam futuram. Sacramentum est signum Rememorativum passionis Dominicæ, Demonstrativum gratiæ sanctificantis animas fidelium, & Prognosticum futuræ gloriæ. Dicitur in definitione signum sensibile, quia constituta sunt Sacramenta in rebus, quæ cadunt sub sensu. Dicitur, Spiritus a-nima sanctificationis, idest donorum spiritualium, virtutum, & gratiæ, quæ infunduntur in animam suscipientem Sacramenta; & cum sint spiritalia, & imperceptibilia, demonstrantur per illa signa sensibilia. Dicitur, Ad cultum veri Dei, quia non solum Sacramenta sunt medicinæ spirituales animarum à Christo Redemptore preparatæ; sed etiam ritus, & cæremoniæ sacræ ab eodem tamquam Magistro nobis propositæ, quibus Deum veneremur. Tandem dicitur, A Christo Domino institutum; quia Sacramentorum novæ legis auctor est Christus Dominus; & in hoc differunt à Sacramentis legis veteris, tum quia illa non fuerunt à Christo instituta, tum etiam quia non effieciunt gratiam, prout efficiunt Sacramenta nostra. Concil. Tridentin. sess. 7. can. 6. de Sacram. Adden. ad Tolet. d. lib. 2. cap. 15. ubi DD.

Quod si quaeramus Quot sint Sacramenta? Neminem latet, ea esse septem, prout de fide statutum est in Concilio Florentino in Decreto de Sacram. & in Concilio Tridentino sess. 7. can. 1. de Sacramentis. Sunt autem Baptismus, de quo Jo. 3. 5. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei. Et Matth. 28. 19. Euntes ergo, docete omnes gentes, baptizantes eos, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Confirmatio, de qua Act. 8. 17. Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum Sanctum. Et Act. 19. 6. Et cum imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus Sanctus super eos. Eucharistia, de qua Matth. 26. 26. Accipite, & comedite. Hoc est corpus meum. Et, Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus novi testamenti. Penitentia, de qua Joan. 20. 23. Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt. Extrema Unctio, de qua Jacob. 5. 14. Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum; ungentes eum oleo in nomine Domini. Ordo sacer, de quo Luc. 22. 19. Et accepto pane gratias egit, & fregit, & dedit eis, dicens: Hoc est corpus meum, quod pro vobis datur; hoc facite in meam commemorationem. Et Matrimonium, de quo Ebbes. 5. 31. Propter hoc relinquit homo patrem, & matrem suam, & adhaeret uxori suæ, & erunt duo in carne una; Sacramentum hoc magnum est; Ego autem dico, in Christo, & in Ecclesiâ. Qui septenarius numerus congruit humanæ vitæ per analogiam; nam per Baptismum spiritualiter nascimur; per Confirmationem solidamur, & augemur; per Eucharistiam nutrimur; per Penitentiam recuperamus sanitatem peccati amissam; per Unctionem extremam abstergimur à reliquijs peccatorum, quibus anima debilitatur. Per Ordinem potestatem regendi populum fidelem in spiritualibus accipimus; & per Matrimonium Ecclesiam propagamus. Cardin. Tolet. d. lib. 2. cap. 17. & Coton. Controv. celebr. lib. 2. cap. 1. num. 10.

Horum autem Sacramentorum quædam dicuntur Mortuorum, nempè Baptismus, & Penitentia; quia dantur mortuis spiritualiter per peccatum originale, & actuale: alia Vivorum, idest reliqua, quæ solis vivis membris Christi, & existentibus in statu gratiæ conferuntur. Quamvis ignorantem se maculat esse peccato mortali, & accipientem Sacramentum aliquod vivorum absque contritione,

obtinere primam gratiam, & remissionem mortalis culpæ ex S. Thomæ auctoritate, & aliorum gravium Doctorem tenent Georg. Gobat, in Experim. Theolog. trad. 1. n. 18. Diana part. 5. trad. 13. res. sol. 31. quæ in Coordinato est tom. 1. trad. 1. res. sol. 23. Gonet in Clypeo Theolog. Thomist. tom. 5. trad. 1. de Gratia Sacramentali disp. 3. §. 5. num. 181. ubi respondet Cardinali de Lugo contrarium sentienti. Et doctissime Eminentis. Card. de Lauræa d. tom. 1. disp. 8. art. 12. à num. 188. & seq. ubi supradictam opinionem amplectitur, eamque fortissimis roborat argumentis, & Lugonis purpurati lucidius solvit moriva.

Tandem alia Sacramenta sunt initerabilia, scilicet Baptismus, Confirmatio, & Ordo, nam imprimunt characterem; cætera verò possunt iterari. Item Baptismus est necessarius ad salutem omnibus omnino hominibus. Penitentia omnibus, & solis reis peccati mortalis, contracti post Baptismum. Eucharistia omnibus adultis. Confirmatio autem, & Extrema Unctio non est sub gravi præcepto. Ad Ordinem suscipiendum nullus homo obligatur, nisi ratione suscepti beneficii; neque ad Matrimonium ineundum, nisi qui voto castitatis liber nequit servare castitatem. Gobat d. trad. 1. num. 19. 20.

Tandem, si quis petat, Sacramenta ex quibus consentit? Respondetur, Sacramenta consistere ex Materia, ex Forma, & ex Intentione tum ministrantis, tum suscipientis; ut ex Concilio Florent. in decreto Sacramentorum. Porro materia est duplex, remota, ut aqua in Baptismo, oleum in Confirmatione. Et proxima, idest ipsius materiæ usus, & applicatio, de qua agitur in singulis Sacramentis singulariter. Item forma, nempe Verba, quibus conficitur Sacramentum, debent exprimi moraliter simpliciter, cum applicatur materia; excepta Penitentia, in qua post completam materiam, idest omnium peccatorum accusationem, adhibetur forma. Gobat d. trad. 1. à num. 22. & seqq. Cardin. Tolet. d. lib. 2. cap. 16. Laym. lib. 5. trad. 1. cap. 4. n. 2. Cotonius d. lib. 2. controv. 1. cap. 1. num. 16. & Eminent. Card. de Lauræa, abundanti, & erudito calamo, d. tom. 1. disp. 2. per totum.

DECISIO II.

ARGUMENTUM.

Agitur de nullitate, & invaliditate Sacramentorum, quæ laicus fingens se Sacerdotem administravit. Quot, & qualia peccata ipse commiserit? Et quibus penis sit ipse plectendus? Quid agere debeant illi, qui ab eodem Sacramenta susceperunt?

SUMMARIUM.

- 1 Laicus administrans Sacramenta quot peccata committat?
- 2 Et quarum specierum sint illa peccata?
- 3 Quas penas incurrat?
- 4 Sacramenti à Laico quid agere debeant?
- 5 Laico an constituenda peccata, si deficiat Sacerdos.
- 6 Maria Regina Scotiæ seipsam communicavit.
- 7 Error communis quando det Jurisdictionem.

Famulus Parochi, Hero absente, indutus veste talari (quamvis laicus) solemniter baptizavit, confessiones audivit, & absolutionem Sacramentalem dedit; Eucharistiam, ac Extremam Unctionem administravit; & Matrimonio Parochianorum heri sui adstitit: quippè credebatur ab omnibus Sacerdos, & Capellanus Curatus. Queritur, Quot, & quæ peccata dictus famulus commiserit? Quas penas

nas incurrerit? Et quid Hero Parocho sit faciendum?

Pro resolutione advertendum, Quatuor esse in hoc casu Quæsitæ, singillatim resolvenda.

Primum, Quot peccata commiserit famulus iste laicus; qui supradicta Sacramenta præsumpsit administrare; & ad hoc responderetur; tot peccata commississe, quot Sacramenta administravit, vel administrare tentavit; siquidem tractare indignè Sacramenta, vel ea administrare sine legitima facultate, lethale peccatum est. Bonac. de Sacram. in gen. disp. 1. q. 3. puncti. 2. §. 1. n. 15. Reginald. lib. 26. cap. 8. num. 53. Emin. Card. de Lugo de Sacram. in gen. disp. 8. n. 150. ubi loquitur de Ministro non consecrato. Et Eminent. Card. de Lauræa d. tom. 1. disp. 10. art. 4. per totum.

Secundum, Quæ sint, seu cujus qualitatibus peccata illius famuli. Et ad hoc responsum fuit; esse peccata tum Sacrilegii, tum Hæresicos. Sacrilegii, quia sacrilegè peccat, qui indignè tractat, vel tractare intendit Sacramenta. Layman lib. 4. tradit. 10. cap. 7. num. 13. Reginald. d. lib. 26. cap. 8. n. 53. Cotonius lib. 2. cap. 1. num. 46. Hæresicos, quia contra fidem est asserere, etiam laicos posse omnia Sacramenta administrare, & ita asserentes tamquam heretici anathematè feriuntur à Concilio. Trid. sess. 7. de Sacram. in gen. can. 10. & sess. 14. can. 6. Ideoque laici Sacramenta ministrantes in Sancto officio Inquisitionis coguntur abjurare de vehementi. Salelles d. S. Inquisit. lib. 4. cap. 4. Regul. 346. n. 163. Chartar. in decif. Criminal. decif. 13. num. 10.

Tertium, Quas penas incurrerit prædictus famulus? Et ad hoc pariter responderetur, incurrisse, 1. Penam irregularitatis ex cap. 1. De Clerico non ord. ministr. quod habet locum etiam in laico Sacramenta ministrante ex probabilius Doctorum sententia. Diana par. 4. tradit. 2. res. sol. 56. quæ in Coordinato est tom. 5. tradit. 5. res. sol. 25. Bordon. tom. 1. de Sacro Tribunali cap. 22. q. 20. num. 35. Thesaur. de penis Ecclesiasticis par. 2. Verb. Baptismus cap. 3. Silvestr. in Verb. Irregularitas post num. 14. Ugolini. de Irregularit. cap. 37. & Chartar. decif. 14. ubi concordantes allegat. 2. Penam excommunicationis, quia cum peccaverit contra fidem, & sit suspectus vehementer de hæresi, ac tamquam hæreticus debeat abjurare de vehementi; innotat hæreticus etiam excommunicatione; nam omnis hæreticus est excommunicatus. Cap. Excommunicatio. 1. & 2. de Heret. & cap. Ad abolent. in princ. eod. tit. Chart. d. decif. 14. num. 3. ubi notat, semper vidisse in foro Archiepiscopali, & in Sanctæ Inquisitionis Tribunali Mediolani, reos de hæresi vehementer suspectos, qui hæresim de vehementi abjurare coguntur, etiam absolvi ab excommunicatione. 3. Famulum prædictum esse reum mortis, quia laici ministrantes Sacramenta & præcipuè Missam celebrantes, & Sacramentales confessiones audientes, atque à peccatis absolventes; traduntur brachio seculari, ut ultimo supplicio afficiantur. Carena de S. Officio part. 2. tit. 11. §. 7. Salelles lib. 5. cap. 5. reg. 39.5. num. 392. Chartar. d. decif. 13. n. 9. & decif. 15. num. 3. & Bordon. d. tom. 1. cap. 22. quæst. 18. Nisi eos excuset vel levitas mentis, aut actus non completus, aut minoritas ætatis, annorum scilicet viginti, vel spontanea comparitio coram Inquisitore, cum humiliter ac fidei confessione horum facinororum, antequam nulla denuntiatio, vel indicia haberentur in Sacro Tribunali; in his enim casibus mitius procedendo, vel tales rei puniuntur pena extraordinaria carceris, fustigationis, vel exilii, aut penitentis salutaribus tantum, ut de quodam Regulari, qui non ordinatus celebraverat Missam, & confessiones audiverat decem continuis annis, & tandem spontè comparuit in Tribunali S. De Sacramentis in genere.

Officii Mediolani suis temporibus refert Chartar. dd. decifionib. 13. 14. & 15.

Quartum tandem Quæsitum in hoc casu est, Quid Hero Parocho sit faciendum? Et ad hoc communio calamo responsum fuit, notificare debere, omnibus, qui receperunt Sacramenta ab illo ipso famulo, ut accedant iterum ea ab ipso Parocho recepturi. Nam, quoad Baptismata, cæremoniæ sacræ, benedictiones, & unctiones nulliter, & invalidè factæ fuerunt, ea ratione, quia à solo Sacerdote fieri valide possunt. Layman. lib. 5. de Sacram. ord. tradit. 9. cap. 13. num. 7. & sequentibus. & Thesaur. de penis Eccl. d. part. 2. Verb. Baptismus cap. 3. Verf. Nota quod. Substantia verò baptismatum, consistens in abluetione cum aqua lustrali, forma debita, & intentione recta, quamvis vigeat, etsi à ministro laico, & facinoroso procedat; tamen quia de eius recta intentione, & formæ integra prolotione justè est dubitandum; tutius est, baptismata à Parocho sub conditione reiterari; non enim est admittenda illa propositio, defectus materiæ, formæ, aut intentionis ministri in baptismate suppleri à Summo Sacerdote Christo Domino; ut contra Silvestr. & Amadæum Guinecium nota Gobat de Sacram. Theol. tradit. 1. num. 96. Quo verò ad confessiones auditas, & absolutionem Sacramentalem datam ab ipso laico famulo, certum est nullius valoris fuisse, siquidem fides docet, solum verum Sacerdotem esse idoneum ministrum Sacramenti Penitentis. Concil. Trident. d. sess. 14. de Sacram. Penit. can. 10. ideoque nullum extat præceptum, quo quis non habens copiam confessorii teneatur aperire laico peccata sua. Gobat de Sacram. tradit. 7. num. 17. & 18. ubi advertit, textum in cap. 1. de Penitent. dist. 6. dicentem: Tanta vis confessionis est, ut, si deest Sacerdos, confiteatur proximo, vel esse intelligendum de consilio, ad meritum humilitatis eliciendum, vel tamquam scitum ultra columnas Hercules esse recipiendum, & idèò ibidem num. 21. refutat factum Henrici Regis Angliæ anno Christi 1415. militantis in Gallia, qui iussit exercitui suo, ut quilibet alter alteri confiteretur peccata sua, & pusillum terræ alteri alteri loco communionis porrigeret, ad Dei auxilium impetrandum in illo bello, ut scripsit Aeneas Silvius, postea Pius Papa Secundus, relatus à Naulario in sua Chronol. gener. 48. ad annum Christi 1415. & à me in meis Decisionibus de Penitentia decif. 18. num. 7. Quamdoquidem neque expedit, ut quis laico dicat sua peccata, ob periculum diffamationis, & non observantia Sigilli. Reginald. l. 1. cap. 1. num. 8. Gobat tradit. 7. num. 19. Quoad Eucharistia ministratorem, quamvis de præterito nullum sit remedium, fuit tamen sacrilegia, ex eo, quod solus Sacerdos est eius Minister. Conc. Trid. sess. 13. de Euch. cap. 8. D. Thom. part. 3. quæst. 82. art. 1. & 3. in corp. Anton. Volpi in Resol. Moral. Verb. Eucharistia resol. 59. num. 1. qui num. 4. & 5. excipit, nisi ex Privilegio Apostolico aliter fuisset concessum, ut de Maria Regina Scotiæ, quæ martyrium subitura, prius Sacramentum, quod apud se habebat, propriis manibus sumpsit. Et idem dicendum de Extrema Unctione; quæ invalidè fit collata à dicto famulo laico; nam minister hujus Sacramenti est solus Sacerdos. Concil. Trid. sess. 14. de Extr. Unct. c. 3. Cardin. Tolet. lib. 7. cap. 2. num. 1. Volp. Resol. 78. num. 1. Et ego in Decisionibus de Extrema Unct. decif. 9. Idemque de Matrimonio, ad scitum Capellani, & veri laici prædicti presentiam celebratis, quod defectum veri Parochi nulli fuernat. Concil. Trid. sess. 24. de Matrim. cap. 1.

Neque à reiteratione Sacramentorum, præcipue Confessionum, & Matrimoniorum excusare potest illud axioma, quod Error communis dat Jurisdictionem;

nem; siquidem, cum laicus famulus communiter crederetur sacerdos, & capellanus Curatus, videntur valide absoluti coram Deo penitentes, qui bona fide apud eum sunt confessi, & valida fuisse Matrimoniam cum ejus praesentia celebrata. Nam hujus axiomatis magna est controversia apud Doctores, quos referunt Sanchez de Matrim. lib. 3. disp. 22. num. 46. Fagnan. in cap. Ne innitatis num. 380. de constitutionib. & Passerin. de Statu hominum tom. 2. quest. 187. num. 347. & licet aliqui velint, quae sub hoc communi errore esse valida, quando aderat titulus coloratus proveniens a legitimo Superiore, ut notant DD. supra citati; tamen deficiente dicto titulo, prout in casu nostro, & multo magis deficiente characterē Sacerdotali in praedicto famulo laico, tenendum est, abolutiones sacramentales, & Matrimonium nullitatis vicio laborare, & hanc, atque illas esse omnino repetendas, ut pluribus citatis concludunt Passer. d. quest. 187. num. 347. Volp. resol. 163. num. 21. ubi Decretum Sacrae Congregationis refert de reiterandis confessionibus errore detecto; quod docet etiam Barbosa, in collect. DD. ad Concil. Trident. sess. 23. de ref. cap. 15. num. 5. Molphec. tract. 7. cap. 13. num. 20. Diana p. 11. tract. 4. resol. 16. quae in Coordinato residet tom. 1. tract. 3. resol. 26. & habet consimiles resolutiones ante, & post.

DECISIO III.
ARGUMENTUM.

Explicatur Quid, & Quotplex sit Interdictum Ecclesiasticum, & Quae Sacramenta, eo durante, possint ministrari.

SUMMARIUM.

1. Interdictum Ecclesiasticum quid? sit Et quot ejus causae?
2. Quotplex sit?
3. Interdictum tempore quae permissa sint, & quae non?
4. Martini V. Extravagans quid permittat circa excommunicatos, & interdictos?

Quia in iure statutum est, tempore Interdicti nonnulla Sacramenta posse administrari, & nonnulla administrari non posse; Queritur, quae eo tempore sint concessa? & quae sint prohibita? Pro clarioi calu intelliguntia praemittere oportet.

Primum; Quod interdictum est Ecclesiastica Censura, aliquorum Sacramentorum usum, Ecclesiasticam sepulturam, & omnia divina officia activè, & passivè prohibens. Navar. in Mar. cap. 27. num. 164. Card. Toletus lib. 1. cap. 51. Anton. Volpi resol. 92. in Introduct. lib. 10. tract. 3. cap. 1. §. 1. Hujus autem censuræ quatuor sunt causae. Efficacis, nempe Summus Pontifex. cap. Cuncta per mandatum. 9. q. 3. Iudex Apostolicus delegatus cap. 1. de offic. & pot. Jud. deleg. cap. 2. de offic. leg. Archiepiscopus, & Episcopus in locis sibi subiectis. c. 1. §. 1. tit. de offic. & pot. Judicis ordin. Materialis remota, & est culpa gravis, & proxima, nempe loca, vel personae, quae interdictio subjiuntur. Formalis, quae consistit in sententia verbis, quibus imponitur haec censura, cui, cum est ab homine, monitio debet praecedere: & debet pronuntiari in scriptis cum causae expressione, & Finalis, idest correctio inobedientium. cap. fin. §. In festiuitatibus. De Sent. excom. in 6. Cardin. Tolet. auct. lib. 1. cap. 32. Volpi d. resol. 92. n. 1. & segg.

Secundum, Quod Interdictum est Triplex. Personale, quando personae interdicuntur. Locale, quando loca, nempe Ecclesiae unius urbis, Regni, vel Parochiae interdictio subjiuntur. Et Mixtum, quando tum personae, tum loca; & in hoc casu personae illius loci, etiam extra illum locum sunt affectae interdictio. Porro omne interdictum vel est generale, cum tota Civitas, vel Regnum, vel omnis populus interdicatur; vel est particulare, cum aliqua particularis Ecclesia, vel familia tantum interdictio subjiuntur. Tamburin. d. lib. 10. tract. 3. cap. 1. §. 2. Volpi d. resol. 92. in Introduct. à num. 4. & segg. Cardin. Tolet. d. lib. 1. cap. 51.

His praemissis pro resolutione casus dicendum est, tres haberi dispositiones iuridicas in hac materia, nempe Juris antiqui, Juris novi, & Juris novissimi.

De Jure antiquo tempore interdicti conceditur, 1. Baptizare, & confirmare baptizatos. 2. Celebrare Missam semel in hebdomada ad renoyandam Eucharistiam, quae servatur pro infirmis. 3. Recitare horas canonicas sine cantu, à tribus tantum simul. 4. Administrare Penitentiam, & Viaticum morituris. 5. Sepelire clericos obdientes interdictio generali in cimiterio. cap. Non est de sponsal. cap. Responso 43. Vers. Præterea, & cap. quoniam de Sent. excom. in 6. cap. Permittimus eod. tit. cap. Quod in re, de Pœnit. & remiss. Thom. Tamburin. d. cap. 1. §. 3. Suarez de Censur. tom. 5. disp. 34. sect. 3. num. 12. & Nicolius d. lib. 5. tit. 39. num. 229. Barbosa de offic. & pot. Episc. alleg. 38. num. 13. Antonell. de Regimine Eccles. militantis lib. 2. cap. ult. num. 5. Volpi auct. resol. 92. num. 13. & resol. 93.

De Jure novo Bonifacius Papa VIII. in cap. Alma Mater. De Sent. excom. in 6. ulterius concessit, tempore Interdicti localis generalis (non etiam in speciali sive locali, sive personali) 1. Ut ministri Ecclesiae non interdicti personaliter possint quotidie in Ecclesiis (non autem in Oratoriis privatis) celebrare Missas januis clausis, submissa voce, sine pulsatione campanarum, exclusis tamen populus subiectis interdictio; & praecipue illis, qui causam dederunt interdictio. Hurtad. de Interdict. diff. 7. n. 11. Tamburin. d. lib. 10. tract. 3. cap. 1. §. 3. num. 5. in fine, & Antonell. d. lib. 2. cap. ult. num. 7. Concessit 2. ut divina officia publice celebrentur in diebus festis Natalis Domini, Resurrectionis, & Pentecostes, Assumptionis Sanctissimæ Virginis, & Corporis Christi, ejusque octavæ (ex concessione Martini V. & Eugenii IV.) nec non Conceptionis Deiparæ (ex Leonis X.) exclusis tantum illis, qui causam Interdicti dederunt. Tamburin. d. §. 3. num. 7. & seg. Volpi d. resol. 93. Antonell. d. lib. 2. cap. ult. num. 6. Qui advertunt; alterari Doctores, non praedictis festis diebus laici sani communicari possint? Nam alii asserunt, alii negant, ut videre est etiam apud Dianam part. 5. tract. 10. resol. 83. quæ in Coordinato legitur tom. 5. tract. 4. resol. 9. Porro infirmis nunquam denegatur Sacra Synaxis, quam consuetudo comitatur esse defensionem ad eosdem probat Tamburin. in opusculo de Interdict. disp. 5. part. 3. §. 2. num. 1. Non tamen à clufo necessitatis casu. Layman lib. 1. tract. 5. p. 5. dicti localis Penitentia administrari possit tam specialiter interdicti; vel autem illis, qui sunt specialiter interdicti; vel causam dederunt interdictio, satisfaciendi Ecclesiae; sed non à Sacerdotibus personaliter interdictis, præterquam in extremæ necessitatis casu. Tamburin. d. lib. 10. tract. 3. cap. 1. §. 3. num. 13. & Antonell. d. lib. 2. cap. ult. num. 8. & 9. ubi

ubi concludendo inferunt tempore Interdicti generalis censeri prohibita Sacramenta Extremæ Unionis, Ordinis, & Matrimonii; necnon solemnitatem exequiarum in danda sepultura: sed quia in his Doctores non sunt concordēs, consulantur Navar. cap. 27. num. 179. Barbosa alleg. 32. num. 197. & segg. Avila de censur. part. 5. disput. 4. sect. 1. dub. 6. & alii, quos allegat ipse Antonell. d. cap. ult. num. 9. & 10. & Nicolius d. lib. 5. tit. 39. num. 229. & segg. ac novissime Fagnan. in c. Responso à num. 23. & segg. De Sentent. Excommunic. tom. 7. pag. 188. Pignatellus tom. 2. consulti. 59. Volpi d. resol. 93. num. 8. ubi tractat plenè de prohibitione Ecclesiasticæ Sepulturæ, quæ durante interdictio non permittitur in loco Sacro, nisi Clericis in Sacris, qui servaverant Interdictum, & ei causam non dederunt.

De Jure tandem novissimo ex Decreto Martini Papæ QUINTI in Concilio Constantiæ emanato; quo permittit communicare cum fidelibus quacunque censura ligatis, tam in divinis, quam in humanis, dummodo non fuerint publice denunciati, vel Clericorum publice percausores. Extravag. ad Evitanda. quam ad litteram refert S. Antonin. in 3. p. tit. 25. cap. 2. Silvest. in Verb. Excommunicatio 5. num. 7. Vers. Sciendum est quarto. Et Sotus in 4. dist. 22. q. 1. art. 4. ubi quis non sit specialiter suspensus Interdicto, & publice denunciatus sive locus, sive persona, omnia divina officia, Sacramenta, ac Ecclesiasticæ sepultura erunt concessa. Tamburin. d. lib. 10. tract. 3. cap. 2. Sæ Verò Interdictum. Porro quia supradicta Extravagans Martini V. patitur nonnullas exceptiones circa Excommunicatos, qui si sint notorii, licet non denunciati, evitari debent ex subsequenti Decreto Concilii Lateranensis sub Leone X. idè pro ejus intelligentia videatur Fagnanus in cap. Quod à Prædecessore. De Schismaticis à num. 39. & seg. tom. 6. pag. 231.

DECISIO IV.

ARGUMENTUM.

Inquiritur, an fuerint Sacramenta in lege Naturæ, & Mosaica? & Quæ? Adam qua die, & hora sit creatus? Ac quando lapsus sit in peccatum?

SUMMARIUM.

1. Status tres hominum ante legem Evangelicam.
2. Adam qua hora creatus sit? & qua hora peccaverit?
3. Adæ durante innocentia an fuerint Sacramenta?
4. Adam si non peccasset, an data essent Sacramenta? Quod non.
5. Argumenta pro affirmativa.
6. Sacramenta an fuerint in lege naturæ? & quæ?
7. An in lege Mosaica, & quæ fuerint?

Uteris quæritur an in statu Innocentiæ fuerint Sacramenta? prout etiam in lege Naturæ, & in lege Mosaica, & quæ, & qualia fuerint? Pro resolutione hujus quæsitæ, duo sunt facienda præmissa. Unum, quod ante legem Evangelicam fuerint tres status, scilicet Innocentiæ, Naturæ, & Legis scriptæ. Bonacina de Sacram. in genere disp. 3. quest. 1. punct. 3. num. 1. Status Innocentiæ fuit ille, in quo Adam creatus extitit cum iustitia originali; de cuius status duratione non sunt concordēs Ecclesiastici Scriptores; nam alii volunt, 2. Adam fuisse creatum hora prima diei sextæ, trans-

latum in terrestrem Paradisum hora tertia, gustasse de ligno vetito hora sexta, & ejectionem de Paradiso hora nona; Ideoque Redemptorem nostrum, Christum Dominum voluisse hora prima flagellari, hora tertia sententiari, hora sexta Crucii affigi, & hora nona spiritum emittere. Torniell. in Annalib. Sacris Anno Mundi Primo numer. 21. Alii scribunt, Adam creatum sexta die, ejectionem fuisse de Paradiso die septima. Abulens. super Genes. cap. 13. Alii tenent, Adam permanisse Innocentem sex diebus; (& hæc est magis communis opinio. Sallian. ad Annal. Mund. die septimo num. 6.) Alii tandem, quod duraverit absque peccato diebus quadraginta, & hac de causa Salvatorem voluisse jejunare quadraginta diebus ad delendum Adæ peccatum; ut notant præter citatos Torniell. Sallian. & Abulens. Pererius lib. 6. num. 184. & Cornelius à Lapide Vers. 23. tertiæ capitis Genesios. Secundus status fuit legis naturæ, in quo vixerunt homines post lapsum Adæ usque ad tempus Moyſis, cui data fuit lex scripta, anno videlicet à creatione Mundi 2458. ut observat Sotus de Iustitia, & Jure lib. 2. quest. 1. art. 4. in princip. Tertius autem status fuit ipsius legis Mosaicæ, qui duravit usque ad Salvatoris adventum, qui natus est de MARIA VIRGINE anno Mundi 5199. ut in Martyrolog. Romano die 25. Decembr. At secundum DD. Ann. 1451.

Secundum Præmissum fuit, quod propositum quæsitum potest intelligi dupliciter; primo, An de facto durante innocentia Adæ, fuerint Sacramenta? Secundo, an fuissent Sacramenta, si Adam, & ejus posteritas perstitisset in innocentia? Quibus sic notatis; responderetur ad Quæsitum (quod primum intellectum) negativè; quod scilicet pro illud parvum tempus, quo Adam duravit in innocentia, nullum fuit institutum Sacramentum ex communi placito Theologorum, & Casistarum, quos citat Bonacina d. disp. 1. de Sacram. in genere q. 1. punct. 3. nu. 2. Layman lib. 5. tract. 1. cap. 3. num. 2. Ant. Volpi Resolut. Moral. 165. num. 4. & Emin. Card. de Lugo de Sacram. in gen. disp. 3. num. 5. Quo verò ad secundum intellectum negarunt Thomistæ; affirmarunt Scotistæ.

Qui negant Sacramenta futura fuisse, etiamsi Adam perstitisset in Innocentia unà cum posteris suis, moventur hisce rationibus. 1. Quia Sacramenta ordinantur ad sanctificandos homines, eosque erudiendos de rebus supernaturalibus. Sed postero omnes Adami, eo non peccante, accepissent per modum naturæ gratiam, & scientiam necessariam ad eos dirigendos in operibus iustitiæ supernaturalis. Ergo superflua fuissent Sacramenta. 2. Sacramenta sunt necessaria vel ad recipiendam gratiam, vel ad eam conservandam, vel ad eam augendam. Sed ex his tribus ad nullum indiguissent homines Sacramenta in statu innocentie, quia creati fuissent, & nati in gratia; nulla fuisset rebellio inferioris appetitus contra superiorem; ex qua impugnaretur conservatio gratiæ, quæ crevisset in hominibus, sicut & in Angelis per actus virtutis absque applicatione Sacramentorum. 3. Ubi nulla est infirmitas, ibi non est opus medicina. Matth. 9. sed in statu innocentie non fuisset infirmitas calparum; ergo neque Sacramenta, quæ sunt medicina ad curandum peccatum originale, & actuale. 4. Omnia Sacramenta habent vim, & efficaciam ex passione, & qualia fuerint Adam non peccasset, Christus non esset passus, neque mortuus; ergo non fuissent Sacramenta. Ita ex S. Thom. 3. part. quest. 61. art. 2. & in 4. dist. 1. quest. 2. art. 1. §. 2. num. 10. & segg. ubi Sotus, Ledesma, Suarez, & alii allegantur.

Et contra Scotistæ affirmarunt, futura Sacramenta, etiamsi Adam perseverasset unà cum posteritate in statu innocentie. Horum rationes præcipuæ sunt.

7. In statu innocentie conveniens fuisset exercere actus externos Religionis pro Deo cultu. Sed hi consilium præcipue in Sacramentis. Ergo Sacramenta fuissent instituta. 2. Filii Adam etiam nati fuissent in gratia, tamen non statim essent in ea confirmati; & interim peccare potuissent. Igitur indignissimi Sacramentis, ut munirentur, ne peccarent; vel ut resurgerent à culpa, si peccassent. 3. Motiva Sacramentorum desumuntur vel ex parte facientis, nempe ex Dei misericordia, & liberalitate; & non minus Deus tunc fuisset liberalis, quam in præsentī; vel ex parte indigentis, idest hominis ad Deum diligendum, peccatum odio habendum, charitatem inter familias fervendam, & superioritatem cum dignitate exercendam; & ex parte lapsorum ad resurgendum. Sed pro his omnibus valde profuissent Sacramenta. Ergo. 4. Efficacia Sacramentorum provenit ex meritīs Christi. Sed licet Christus passus non esset, si Adam peccatum non commisisset, tamen incarnatus esset, & summe meruisset ex virtute summæ gloriæ, & summæ gratiæ. Ergo. 5. Non omnia Sacramenta data sunt præcisè ob respectum peccati, sed ut magis homo uniretur Deo, ut in Eucharistia; & corroboraretur in eius amore, ut in Confirmatione. Ergo etiam in statu innocentie fuissent Sacramenta. Hanc opinionem tenet, & pluribus argumentis, ac motivis confirmat Emin. Card. de Lauræa tom. 1. de Sacrament. in gen. disp. 4. art. 2. ubi objectis occurrit; & subtiliter ea solvit; firmando hanc opinionem habere majorem congruentiam tum respectu divinæ Munificentiæ, tum humanæ conditionis in exercitio Theologicarum Virtutum, quod resultat ex existentia Sacramentorum.

Quòd si quæramus, An fuerint Sacramenta in lege Naturæ? Omnes Theologi concorditer dicunt, ea fuisse. Unum pro parvulis in remedium originali peccati, & erat protestatio fidei de futuro Messia, per quem salvandi erant, facta à Parentibus. Altera pro adultis in remissionem peccatorum actualium, & erant actus Virtutis penitentæ, Sacrificia, Oblationes, & Decimæ: ut Theologi disputant, & docent non solum Morales, Layman di. lib. 5. tract. 1. cap. 3. num. 2. & 3. Bonacina di. tom. 1. de Sacram. in gen. disp. 1. puncti 3. num. 7. Volpi resol. 165. num. 6. & 7. sed etiam Scholastici Emin. Card. de Lugo de Sacramentis disp. 3. secti. 2. Gonet, pluribus citatis, d. tom. 5. disp. 2. art. 2. §. 1. 2. & 3. & novissime cæteris profundius, & plenius Emin. Cardinalis de Lauræa d. tom. 1. de Sacram. disp. 4. art. 3. 4. 5. & 6.

7. Quo verò ad illud, An in Lege Mosaica fuerint Sacramenta, & quæ? pariter omnes Scholastici affirmant fuisse; sed non concordant in iis nominandis, nisi in Circumcisione, quæ communi voto Doctorum censetur Sacramentum Legis Veteris. Porro præter eam alia fuerunt Sacramenta, videlicet Eius agni Paschalis, Sacerdotum ordinationes, pænæ propositionis, purificationes ab immunditiis, expiationes pro peccatis, manuum, ac pedum ablutioes, & pilorum rasiões; de quibus supracitati DD. Layman, Bonacina, Volpi, Gonet, & Eminenti. de Lugo, & de Lauræa locis citatis.

DECISIO V.

ARGUMENTUM.

Demonstratur, An Parochi, debeant esse assidui in administratione Sacramentorum? Quando peccent ob desidia? Et An tempore Pests debeant ea propriis manibus ministrare?

SUMMARIUM.

- 1. Parochi quam frequenter esse debeant in administrandis Sacramentis Confessionis, & Communionis?
- 2. Parochi non assidui in ministrandis Sacramentis peccant mortaliter.
- 3. Pests tempore an Parochi teneantur residere? Et Sacramenta suis manibus ministrare?

Quidam Parochus protestatur suis oculis, se ad Sacramenta Confessionis, & Communionis semel in mensē administranda paratum fore; sæpius autem nequaquam; Quæritur, an gravis culpa se reum constituat? Circa hoc quæsitum reperitur duæ opiniones diverse: Una, quæ distinguit, vel iste Parochus est in Civitate, ubi plurimi sunt Confessarii Seculares, & Regulares expofiti ad excipiendas confessiones fidelium, & isdem exhibent Sacram Synaxim? Et hic non est reus gravis culpæ, ea ratione, quia oves sibi creditæ nullum patiuntur detrimentum, cum habeant alios confessorios, à quibus sine magno incommodo recipere possunt Sacramenta. Vel Parochus est in loco campestri, vel montibus, ubi desunt alii Confessarii, qui satisfaciunt necessitati, sui devotionis petentium Parochianorum suorum Sacramenta? & in hoc casu mortalis culpæ reus erit. Ita Passerius de Offic. Curati cap. 5. §. 7. Diana, qui cum refert, & ejus opinionem dicit probabilē part. 2. tract. 16. resol. 2. in fine, quæ collocata est in Coordinato tom. 1. tract. 6. resol. 42. & Reginald. in Praxi fori Pœnit. lib. 29. num. 96.

Altera est opinio, quæ facit hunc Parochum reum omnino culpæ mortalis, si ve sit in Urbe, si ve in Villis, ob sequentes rationes. 1. Quia Parochus tenetur ex officio, & ex justitia administrare Sacramenta non solum in casu necessitatis, & in Paschate, sed etiam quotiescunque sui Parochiani illa rationabiliter petunt. Bonacina de Sacrament. Pœnit. disput. 5. quæst. 7. puncti 4. §. 2. num. 23. Sed qui vult confiteri peccata sua, & Eucharistiam sumere omnibus Dominicis diebus; laudabiliter facit secundum exhortationem Divi Augustini in cap. Quotidianæ de Consecrat. dist. 2. Ergo iste Parochus qui protestatur nolle administrare Sacramenta, nisi semel in mensē, deest officio suo, cui tenetur ex justitia, & sic mortaliter peccat. 2. Quia juxta Concil. Trident. sess. 23. de reform. cap. 1. Præcepto Divino mandatum est omnibus, quibus animarum cura commissā est, oves suas agnoscesc. pro his Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere. Sed non diceretur pascere oves sibi creditas iste Parochus, qui nollet in festivis diebus intra mensem occurrentibus, præcipue magnæ devotionis, Sacramenta administrare. Ergo reus culpæ gravis est censendus. Gobat. in Experiment. Theol. tract. 1. num. 105. & tract. 4. n. 401. 3. Si quidem Parochus est Medicus spiritualis animarum. Isa. cap. 1. Mosconius de Majestate Militan. Eccles. lib. 1. part. 1. cap. 20. pag. 246. Sed malè fungeretur officio suo, tardando per mensem mederi infirmo, plagam mortalem habenti, idest mortale peccatum, ubi peteret confiteri. Coton. Illustrat. controvers. lib. 3. controvers. 6. num. 10. Biffus in Hierurgia lit. P. num. 162. §. 13. Ergo. 4. Nam Parochus tenetur ex officio consuleri spirituali profectui suorum populorum; qui præcipue pendet ex frequentia Confessionis, & Communionis. Layman lib. 5. tract. 6. cap. 13. num. 2. Quæ quidem frequentia in hac Diœcesi habetur singulis diebus festivis, & præcipue in solemnitatibus Apostolorum, ac Deiparæ; & de Jure consuetudo Diœcesis est attendenda.

5. Quia

5. Quia extat Præceptum Eminentissimi, ac Reverendissimi Nostri Præsulis, ut Parochi singulis diebus festivis sedeat in Confessionalibus, commodum exhibentibus Parochianis ad frequenter confitendum, & communicandum; ut in Decretis Congregationis Generalis habitæ coram Eminentia sua die 26. Septembris 1684. in quibus ad tertium, ita legitur.

3. Et quoniam Santissimum Sacramenta sunt Divina medicamina, quibus animarum spiritualibus languoribus est medendum: isdem Parochis cordi sit, juxta laudabilem eorum consuetudinem, ut singulis festivis diebus, in eorum Ecclesiis Sacramentorum uberrima dispensatio non Penitentis, tum Sacre Synaxis habeatur. Sed transgredi Præceptum Episcopi est mortale peccatum. Cap. 2. de major. & obedien. Nicol. Canon. lucubr. lib. 1. tit. 33. num. 5. Ampliat. 2. Ergo prædictus Parochus reus erit mortaliter peccati. Et hanc opinionem amplexa est Curia nostra Episcopalis, tum ex rationibus allatis, tum ex auctoritate Navari, Soti, Suarezii, Filliucii, & aliorum DD. quos citat, & sequitur Bonacina de Pœnit. Sacram. dist. disp. 5. §. 7. puncti 4. §. 2. num. 23. necnon Azorii, Coninchi, & Mollesii, quos allegat Diana in resol. 42. supracitata §. 1.

Sed non minus dignum scitu est sequens Quæsitum, videlicet: Tempore Pests resistendum vult derelinquere, ut securitati vite sue consulat? Quæritur, an obsequi libali culpa id facere valeat? Plures plura dicunt pro hujus calis resolutione: sed quia propositus fuit olim Sacre Congregationi Concilii per Sanctum Carolum Borromæum Anno 1576. factis sit ejusdem Sacre Congregationis, (quæ prius egerat de hoc cum Summo Pontifice) responsum referre, quod significavit eidem Sancto Archiepiscopo, Parochos tempore Pests teneri omnino residere in suis Ecclesiis Parochialibus, posse tamen per alium idoneum ministrare Parochianis suis peste infectis Sacramenta Baptismi, & Penitentis; & si non resederint, contra eos procedendum esse servata forma cap. 1. sess. 23. de ref. in Concil. Trident. Ita notat Fagnan. in cap. Clericos. num. 45. de Cleric. non residen. tom. 4. pag. 80. & Nicolius Canon. lucubr. lib. 3. tit. 4. num. 9. Quibus addi-pulnantur Coton. dist. lib. 3. controvers. 6. num. 11. Diana part. 5. tract. 3. resol. 53. Quæ sedem obtinet in Coordin. tom. 2. tract. 2. resol. 58. & Gobat d. tract. 1. num. 116. ubi subdit monita pro Parochis tempore Pests, ut residere, & Sacramenta tuto administrare valeant.

DECISIO VI.

ARGUMENTUM.

Explicatur in hac Decisione, quæ materia sit apta? quæ inepta? & quæ dubia in quocumque Sacramento? Et docetur, quomodo Materia, & Forma debeant simul coexistere.

SUMMARIUM.

- 1. Mutatio materiae quæ nocet valori Sacramentorum?
- 2. Materia Sacramentorum alia remota, alia proxima.
- 3. Baptismi materia quæ apta, quæ inepta, quæ dubia.
- 4. Confirmationis materia apta, inepta, dubia.
- 5. Eucharistia materia triplex prædicta.
- 6. Penitentiae materia, ut supra, triplex.
- 7. Extreme quoque Unionis.
- 8. Ordinis materiam an Christus Dominus instituerit in specie infirma? Et quæ sint apta in quocumque Ordine?

De Sacramentis in genere.

- 9. Matrimonii quæ sit materia?
- 10. Materia, & forma Sacramentorum an debeant simul coexistere?

Sed in primis, & ante omnia examinare oportet, & bene intelligere, Quæ mutatio materiæ nocet valori Sacramentorum? Et quidem respondeat, nocere Sacramentorum valori omnem mutationem substantialem; illam scilicet, quæ habeat vim mutandi materiam aptam in materiam ineptam: quòd si mutatio sit tantum secundum qualitatem; ita ut reddat tantummodò materiam dubiam; et si subsistere possit valor Sacramentorum; nihilominus utens dubia materia peccaret mortaliter, nisi excusaretur ob magnam necessitatem, & faceret Sacramentum sub conditione, si materia est apta. cap. si nulla. De Consecrat. dist. 4. Gobat in Experim. Theolog. tract. 2. n. num. 26. & segg. Diana part. 5. tr. 3. resol. 1. quam in Coordinato reperiet lector tom. 1. tract. 1. resol. 52. & Eminent. Card. de Lauræa d. tom. 1. disp. 2. art. 4.

Cæterum, quia plurimi è Clero nostro collegerunt in specie materiam remotas omnium Sacramentorum; (nam proximam esse applicationem remota, neminem latet, ut in singulis Sacramentis explicabitur) nolui me pigeret earumdem materiarum transcriptionis, pro majori Quæstiti hujus intelligentia, & in obsequium studentium; quibus unico intuitu facile erit cognoscere, quænam sit materia apta, quænam inepta, & quænam dubia quuscumque Sacramenti.

Baptismi materia apta.

Qua Naturalis, idest elementaris, benedicta, tam calida, quam frigida, Fluminis, Maris, Pluvialis, Putei, Fontis, Paludis, aut Balnearum sulphureorum;

Aqua resoluta ex Nive, ex Gelu, ex Grandine, seu Glacie.

Aqua transfusa per venas metallicas, acetosas, fallas.

Aqua collecta ex vaporibus densatis evaporatis ex olla; & repositis in operculo testaceo.

Aqua adunata ex pærietibus, & lapidibus desudantibus.

Aqua cadens ex foliis arborum.

Aqua mixta cum modico vino, aut alio liquore.

Qua, in qua sunt leviter coctæ carnes, vel pisces, ita ut liquor plus habeat de natura aquæ, quam de substantia corporum lixatorum in eo.

Baptismi materia inepta.

Qua ebullita cum Vino, seu Aceto.

Cervisia crassa, & multum cocta.

Sanguis tam humanus, quàm bestiarum.

Brodium, seu Jus valde inspissatum.

Lixivium valde decoctum cum cineribus. Succus pomorum, pyrorum, cerasum. Lac, Urina, Saliva, Lacrimæ, Pituita, Sudor. Aqua supernatans cruori, seu sanguini extracto. Aqua emanans à corpore hydropici. Aqua non valens albere ob mixturam aliarum rerum.

Aqua mixta coloribus ad pingendum. Pulmentum, & Offa hordeacea bene cocta. Atramentum, seu Aqua dulcia cum aloë, galla, vel mixta cum Vitriolo, aut gemmis. Nix, Grando, Glacies, & Pruna, antequam resolvantur.

Baptismi materia dubia.

Qua rosacea.
Cervisia tenuis, & parum cocta.
Succus exprèsus ex herbis, ut aqua ex cicorea,
Aqua turbida expressa ex loto.
Brodium carnis, seu Jus non fatis coctum.
Lixivium mediocriter bullitum.
Liquores per alchimiam educti ex floribus, seu plantis.
Aqua soluta è sale.
Aqua tintoria, & nigra; si nihil, aut parum sit ebullita cum ingredientibus foliis, seu lignis.
Hæc omnia affirmantur à Doctõribus infrascriptis, videlicet à S. Thom. 3. p. q. 66. art. 4. Suarez tom. 3. disp. 3. q. 1. scilicet. Diana Coordinato tom. 1. traç. 1. à res. 50. usque 53. Silvest. Verb. Baptisimus 2. §. 4. Bonacina tom. 1. de Sacram. Bapt. q. 2. punct. 3. num. 2. Laymano lib. 5. traç. 2. cap. 3. Gobato in *Experim. Theol. traç. 2. scilicet. 1. per totum.* Cotonio in *Summ. Dianæ Verb. Baptisimi materia.* Et in *suis Contravers. lib. 2. Contr. 2. Tamburino de Triplici Jure lib. 2. de Sacram. Bapt. cap. 1. §. 1. Goneto tom. 5. traç. 3. disp. 1. art. 2. Ant. Volpio resol. 6. Maffrio in 4. sentent. disp. 2. num. 33. & Emin. Card. de Lauræa in 4. sent. tom. 1. disp. 12. art. 2.*

Confirmationis materia apta.

Christina consecutum ex oleo olivarum, & balsamo, ab Episcopo solemniter benedictum anno illo.

Confirmationis materia inepta.

Oleum simplex, de per se, seu separatum. Balsanum de per se solum, seu separatum. Christina non benedictum ab Episcopo consecratum. Balsanum mixtum cum Oleo Nucum, vel Piscium, vel ex femine lini, vel Amygdalino, vel rosco.

Confirmationis materia dubia.

Oleum benedictum ab Episcopo, sed sine balsamo, ut est oleum infirmorum, seu parvulorum.
Ita ex S. Thom. 3. p. q. 72. art. 3. Pace Jordano 10. 1. lib. 3. tit. 2. n. 33. & ex P. Eusebio Jordano ejus fratre in *Schedula Sacrament. impressa in d. tom. 1. diç. lib. 3. post tit. 7. Gobato d. traç. 2. casu 21. à num. 743. Esq. Laymano d. lib. 5. traç. 2. cap. 2. Quintandevna de *Confirm. sing. 7. Tambur. de Triplici. Jure. lib. 3. cap. 1. §. 1. Diana Coordin. tom. 1. traç. 2. resol. 1. Es. 2. Goneto tom. 5. traç. 3. disp. 6. art. 2. Cotonio *Contrav. 3. cap. 1. à num. 20. Bonac. tom. 1. de *Confirmat. disp. 3. q. Unic. punct. 3. Volpio resol. 33. Maffrio in 4. sent. d. disp. 2. q. 8. art. 1. Es. in *Theolog. mor. disp. 17. num. 67.*****

Eucharistie materia apta.

Panis triticicus, azyms, coctus igne, per modum asationis, factus cum aqua naturali.
Vinum ex vitibus defecatum, cui aut nulla, aut parva, aut minor pars aquæ sit immixta ad ebulliendum simul.
Mustus in casu necessitatis expressum ex Uvis.

Eucharistie materia inepta.

Panis ex Avena, hordeo, rido, seu castaneis.
Panis ex Mellica, Surgo, seu Frumentono.
Panis ex farina Amydi.
Panis factus ex aqua rosacea, vel alio liquore et si triticicus.
Panis cum multo butyro, pipere, vel pinguedine; aut melle, ut vulgò *buzzoladi*, vel *fogacciete*.
Panis in pasta cruda, elixus, lagana, pulsus.
Pastilli farinacei, vulgò *Macheroni*.
Vinum cum æquali, aut majori aquæ admixtione.
Vineta, vulgò *Graspi*.
Succus Agrestis, & Acetum.
Vinum in ossa panis imbibitum, vulgò *zuppa*.
Vinum malorum granatorum, aut mororum, vel aliorum fructuum.
Uva, quæ non sit expressa.

Eucharistie materia dubia.

Panis è spelta, Siligine, seu Secala, vel Farre.
Panis, in quo fit mediocriter mixtum butyrum, mel, piger, vel pinguedo, aut oleum.
Panis factus cum aqua maris.
Hostiæ rubæ, quibus utitur ad sigillandas litteras; idest mixtæ cum cinabrio.
Vinum acidum.
Vinum mixtum cum magna aquæ quantitate.
Vinum congelatum.
Vinum expressum ex Uvis passis.
Ita ex S. Thom. 3. p. q. 74. art. 3. Gobato *diç. traç. 3. à num. 26. Esq. Bonacina de Sacram. Euchar. tom. 1. disp. 2. q. 2. punct. 1. Volpio resol. 51. Cotonio lib. 2. *Contrav. 4. cap. 1. Goneto tom. 5. traç. 4. disp. 3. art. 1. Es. 2. Tambur. de Triplici Jure. lib. 4. cap. 1. §. 2. Laymano lib. 5. traç. 4. cap. 2. & Summa Dianæ Verb. Euchar. Materia. Maffrio in 4. sent. disp. 3. q. 3. art. 1. Emin. Card. de Lauræa de *Euch. disp. 18. art. 1. & 2. 3.***

Pœnitentie materia apta.

Pœccata actualia commissa post Baptismum.
Pœccata scilicet, de quibus adultus, dum baptizatur, non dolet, seu habet voluntatem illam committendi.
Pœnitentie materia inepta.
Pœccatum originale.
Imperfectioes naturales propriè dictæ.
Pœccatum, quod falsò existimatur commissum.
Pœccatum, de cuius commissione Pœnitentia est dubia.

Pœnitentie materia sufficiens.

Pœccata actualia commissa post baptismum, quævis sola Venialia, vel pœccata jam confessa, & aliàs absoluta.
Ita ex Concil. Trid. sess. 14. cap. 7. ex S. Thom. 3. p. q. 84. art. 2. Gobato *traç. 6. n. 7. Es. 8. Tambur. de Triplici. Jure. lib. 5. cap. 1. Goneto tom. 5. traç. 5. disp. 1. art. 3. Volpio ante resol. 143. num. 8. Bonacina de Sacram. Pœnit. disp. 5. q. 3. punct. 1. Eusebio Jordano d. tom. 1. Episc. *Tragaricen. fratris sui lib. 3. tit. 7. Cardin. Tolet. lib. 3. cap. 3. Maffrio d. tom. 4. Sent. disp. 5. q. 12. num. 339. & Emin. Card. de Lauræa tom. 2. de Sacram. Pœnit. disp. 17. art. 1. 2. & 3.**

Extreme Unctionis materia apta.

Oleum olivarum ab Episcopo benedictum eo anno.
Oleum non benedictum additum in parva quantitate oleo benedicto.
Christina, idest oleum olivarum benedictum ab Episcopo cum mixtione balsami.

Materia inepta.

Oleum, quod non sit ex olivis.

Materia dubia.

Oleum olivarum non benedictum. Oleum olivarum benedictum, cui additum sit in majori quantitate oleum non benedictum.
Ita ex Tamburino lib. 6. cap. 1. §. 1. Tolet. lib. 7. cap. 1. Sum. *Diana Verb. Extr. Unct. Materia num. 7. Gobato traç. 8. casu 21. à nu. 783. Quintana. traç. 5. singul. 1. Es. 2. Goneto tom. 5. traç. 6. disp. 1. art. 2. Laymano lib. 5. traç. 8. cap. 2. Cotonio lib. 2. *contrav. 15. num. 4. Emin. Cardin. de Lauræa tom. de Sacram. Extr. Unct. disp. 11. art. 3. num. 30.**

Ordinum materia.

Notatur in primis, Christum Dominum non determinasse in specie infima materias, & formas omnium ordinum, sed aliorum in subaltera tantum; docendo Apostolos, ut ordines aliqui conferrentur per instrumentum, quo significaretur eorum potestas. Cardin. Bellarm. Suarez, Tanner, & alii apud Gobatum *traç. 2. num. 7. & Layman. lib. 5. traç. 11. cap. 5. num. 2. in fin.*

Præmissa materia propria non est, quia non est propriè Ordo: sed quasi materia est abscessio capillorum.
Ordiarius materia sunt clavæ Ecclesiæ; cæremonia verò est aperire, & claudere fores ejus, & pulsare campanulam, ad denotandum officium hujus ordinis.
Leboratus materia est liber continens sacras lectiones, idest epistolâs, & prophetias.
Exorcistatus materia est liber exorcismorum, qui apud nos est Rituale Romanum, in quo sunt exorcismi.

Acolythatus materia est duplex; Candelabrum cum cereo extincto, & Urceoli vacui. An autem utraq; sit de essentia, vel una sufficiat, sunt opinionis DD. diversæ, & omnes probabiles.

Subdiaconatus materia est duplex. Calix, & Patena sine vino, & sine hostia; & liber Epistolarium. Quod si porrigeretur Calix sine patena, vel patena sine Calice, vel si Calix, & patena non essent consecrati, esset materia dubia; prout si liber deficeret.

Diacoanatus materia duplex est. Liber Evangeliorum: Et impositio manus dextere facta ab Episcopo super caput ordinandi. Utrum verò una tantum materia sufficiat, alterantur Doctores; & idem una tantum esse materia dubia. Item si traderetur liber Actuum Apostolorum, Epistolarium Pauli, & Apocalypsis. At apta esset materia Testamentum novum, ac tota Scriptura Sacra; non autem solum Testamentum vetus.

Sacerdotii materia duplex est. Una Calix cum vino, & Patena cum hostia. Altera est ultima impositio manuum ab ipso solo Episcopo facta ipsi Sacerdoti. Si una sola adhiberetur ex his materiis, esset imperfecta ordinatio; quia per primam materiam confertur potestas consecrandi Corpus Christi; per secundam verò absolviendi à peccatis; & hæc duæ

potestates sunt inter se distinctæ. Si deficeret hostia in Patena, vel vinum in calice, esset materia dubia. Si hostia, & simul vinum deficeret, materia foret inepta.
Episcopali ordinis materia est impositio manuum facta à tribus Episcopis super caput consecrandi. At impositio libri Evangeliorum supra cervicem, & scapulas electi, Unctio sacra in capite & in manibus, non censetur de essentia consecrationis Episcopii; quamvis multi contradiciant.

Ita ex Vasquez tom. 3. disp. 240. cap. 5. Dicastillo *traç. 6. de Ordin. disp. 1. nu. 126. Gobato traç. 8. n. 137. Laymano lib. 5. traç. 11. cap. 5. Volpio resol. 137. Bonacina tom. 1. de Sacram. Ord. disp. 8. punct. 3. Tamburino de Triplici. Jure. lib. 7. cap. 2. 3. 4. Es. 5. Pace Jordano tom. 1. *Praelud. 4. Cotonio lib. 3. *contrav. 1. cap. 2. num. 22. Es. 23. Diana Coord. tom. 4. traç. 8. per plures resolut. Fa-gnano in cap. cum venisset num. 72. de Sacram. Unct. tom. 2. pag. 298. & Emin. Card. de Lauræa tom. 3. de Sacram. Ord. disp. 7. art. 6. ubi tamen tenet etiam impositionem libri Evangeliorum super caput ordinati esse materiam ordinis Episcopalis.***

Matrimonii materia apta.

Sunt ipsi contrahentes, qui sint immunes, & liberi à quocunque impedimento dirimente: nam si afficiantur aliquo impedimento dirimente, efficiuntur materia inepta.

Ita ex DD. per me cumulatis in *Decisionibus anni 1684. Mense Januario ad Primum Quæsitum, & præcipue ex Emin. Card. de Lauræa in 4. sent. tom. 3. De Sacram. Matrim. disp. 13. art. 3. Es. 4.*

Tandem dubitatur, An materia, & forma debeant simul coexistere? Circa quod oportet distinguere Sacramentum Pœnitentiæ, & Matrimonii ab aliis quinque Sacramentis. Nam in illis duobus, Pœnitentiæ scilicet, & Matrimonii, formam non posse coexistere cum materia dicunt Doctores; siquidem accusatio peccatorum, quæ est Materia proxima pœnitentiæ debet præcedere; absolutio verò, quæ est forma, ut subsequatur est necesse. Similiter in Matrimonio traditio corporum, quibus ipsi acceptant eam traditionem. Gobat in *Experim. Theolog. traç. 1. num. 25. Es. 26. Et licet notabilis distantia interveniat inter Materiam, & Formam, in his duobus Sacramentis, nihil obstat eorum validitati.* Suarez tom. 4. de *Pœnit. disp. 18. scilicet. 4. n. 2. Volpio resol. 168. num. 1.*

At in aliis quinque Sacramentis materia, & forma debent simul coexistere, non tamen physicè, sed moraliter; ita ut simul materiam, & formam, nisi sit in omnibus suis partibus, saltem in aliqua parte physicè conjungatur; & quando contringat, materiam totam applicari ante prolationem forme, vel formam totam profert ante applicationem materiæ; statim, & post brevem moralem efficiant ipsa simulas, ut coexistere dicantur Materia, & Forma saltem moraliter. Ratio est, quia Sacramentum est morale quoddam compositum ex re sensibili, & verbis, quæ illam determinant ad significandum gratiam. Ergo sufficit moralis conjunctio rei, & verborum. Diana Coord. tom. 1. traç. 1. resol. 5. Es. *resol. 62. Bonacina De Sacram. in gen. tom. 1. disp. 1. quæst. 2. punct. 2. Layman. lib. 5. traç. 2. cap. 7. quæst. 3. Sæ Verb. *Extrema Unctio num. 14. Gobat d. traç. 1. num. 27. Cotonio *Contravers. illustr. lib. 2. *contrav. 2. cap. 1. num. 12. Volpio resol. 6. num. 9. resol. 147. num. 1. Es. 168. num. 1. & Emin. Card. de Lauræa d. tom. 1. disp. 18. artic. 5. num. 122. ubi mirabiliter notat, quod in consecratione Eucharistie materia, & forma debent physicè coexistere.****

stere, quia Verba consecrationis diriguntur ad materiam præsentem; & ideo nulla mora est permissibilis inter materiam, & formam.

DECISIO VII. ARGUMENTUM.

Dilatatio quanta esse possit absolutionis in confessione? Nec non Unctio inter se in Extrema Unctionis Sacramento?

SUMMARIUM.

- 1 Dilatio inter confessionem, & absolutionem quanta possit esse?
2 Pœnitentia Sacramentum datur per modum iudicii.
3 Extrema Unctio an interrumpi possit ob consistendum ab infirmo aliquid peccatum?
4 Confessiones aliquorum cur sint prolaxæ?
5 Extrema Unctio non completa, quando rependa Unctio jam factæ?
6 Extremæ Unctionis quot unctioes sint de essentia Sacramenti?
7 Unctioes omnium sensuum an sint de essentia Sacramenti?
8 Unctioes omisse quando supplendæ in Extrema Unctione?
9 Statim significat modicum intervallum temporis.
10 Si dictio esse conditionalis.

Parochus, audita prolata confessione Lucii in Ecclesia, quia centena persone Sacram Communione opperiebantur, rogat Lucium expectare aliquantulum, statimque vadit, populum communicat, & successit Missam celebrat. Dein reversus ad sedem confessionalem Lucio murmuranti ob moram, Pœnitentiam illi iungit, & Sacramentalem absolutionem impendit. Queritur, an validè?

Resolutio superioris Quæsti fuit mater decisionis huius casus: quilibet enim ex DD. infractandis respondit, validè fuisse Lucium absolutum à Parocho, ea ratione, quia Sacramentum Pœnitentiæ administratur ad instar Iudiciorum, in quibus inter accusationem delicti, & sententiam fuit non breve tempus. Idcirco potuit Parochus absolvere Lucium, cuius confessionem audiverat ante communionem populi, & celebrationem Missæ; supposito tamen, quod integrè fuerit confessus, & sufficienter dispositus per dolorem, & propositum emendandi; ut in puncto ferunt Layman d. lib. 5. trañ. 2. cap. 7. num. 8. Verf. Quamobrem. Busenbaum lib. 6. de Sacram. in gen. cap. 1. trañ. 1. dub. 2. resol. 2. Possesius de Pœnitent. cap. 7. qu. 46. Volpi d. resol. 147. & resol. 168. Gobat d. trañ. 1. num. 33. & 34. & Tamburin. de Triplici Jure lib. 1. de Sacram. in gen. cap. 1. §. 1. num. 5. & 6. At non idem dicendum venit in sequenti Casu.

Morbundus dum extrema unctioe roboratur à Parocho, oculis, naribus, & ore inunctis, rogat Parochum, ut duo peccata mortalia, de quibus tunc recitatur, auferret, & absolvat. Morem gerit Pastor; subinde prosequitur reliquis membrorum unctioes; Quærunt, an ritè, & ritè agat?

Ad huius casus resolutionem reperi Theologos Morales concordantes, ac discordes simul. Concordant in eo, quod si brevis morula intercesserit in audiendis, ac absolvendis illis duobus peccatis, Parochus egit ritè, ac rectè proseguendo reliquis unctioes membrorum, quia illud tantillum temporis, & tam continuationi illius sacre functionis. At discordes sunt: etiò quod ille infirmus accusando se de duobus illis peccatis protraxisset tempus in unam, vel plu-

res horas, ut sæpè sæpiùs occurrere solet, & testes sunt, quos audire confessiones penitentium non piget; siquidem vel ex multiplicitate circumstantiarum, vel ex difficili materia contractuum, negotiorum; vel ex scrupulose conscientis, aut ex difficultate in se explicando; duo peccata, quæ duobus verbis possent manifestari, apta sunt, duas, & tres horas absorbere, antequam Confessarius intelligat, an fit obligatio restituendi, vel pecuniam, vel famam, vel aliquid grave injungendum ante absolutionem. Igitur supposita hac prolixitate, & diuturnitate temporis, & unius, aut plurium horarum post collatas præcedentes unctioes, sunt discordes in reliquis unctioibus conferendis Doctores tripliciter; siquidem

Prima eorum opinio est, ut Parochus debeat iterum repetere præcedentes unctioes cum suis formis, & proseguendo conferre post illas, etiam alias nondum datas, iuxta doctrinam Tamburini, de triplici Jure lib. 1. cap. 1. §. 1. num. 7. & 8. quem citat, & prosequitur Gobat trañ. 8. num. 878. ea ratione, quia hoc Sacramentum ex communione sententia perficitur solum in ultima Unctioe; ac proinde nimium distaret à se invicem partes ejusdem Sacramenti. Hæc sunt Verba Gobati.

Secunda est opinio, quòd iste Parochus, etiam post longam interpositam moram, non debeat repetere primas Unctioes, sed tantummodò addere illas, quas priùs non fecerat; & hoc auctoritate Bonacinae scribentis, si Parochus morie, aut morbo, aliove impedimento corripiatur, dum ungit, ita ut nequeat Sacramentum inchoatum perficere, reliquis partes iniungendas esse ab alio sacerdote presente, aut aliunde vocato; partes vero unctas non esse iterum ungentas. Hæc sunt verba Bonacinae tom. 1. de Sacram. Extrem. Unctio. disp. 7. quæst. unic. punct. 4. num. 9. ubi citat Alpa Mediolanensis Ecclesie tom. 1. part. 4. De Sacram. Extrem. Unctio. pag. 542. Verf. Si eger. Possive. De offic. cur. cap. 9. num. 9. S. Thom. in 4. dist. 23. quæst. 1. art. 1. quæstion. 2. ad 3. & ibi Sotus. Et idem docuit Angelicus Doctor in supplem. qu. 29. art. 2. ad 3. Sylvestri. Verb. Unctio extrema num. 4. in fin. Reginaldus lib. 28. cap. 18. num. 62. & Barbosa de Parocho cap. 32. num. 8.

Tertia verò est opinio, Parochum illum, post longam moram, non debere prosequi reliquis membrorum unctioes; siquidem in prioribus antea factis fuit completum Sacramentum Extremæ Unctiois, quod subsistit in unctioe unius sensus tantum; ut tenent plures DD. apud Suarez tom. 4. in 3. part. disp. 40. sect. 2. & Bellarm. libr. de Extrem. Unctio. cap. 10. quos citat Tamburin. de triplici Jure lib. 6. cap. 1. §. 2. num. 1. & plures probat Gobatus d. trañ. 8. num. 794. ac Diana allegans plurimos tom. 8. trañ. 1. resol. 21. quæ reperitur in Coordinato tom. 1. trañ. 1. res. 60.

Igitur ex his tribus opinionibus, quæ verior quæ eligenda? non videtur ita facilis resolutio. Ideò sciendum, maximam esse alterationem inter Thomistas, & inter Scotistas, circa essentiam Sacramenti Extremæ Unctiois, in quot Unctioibus consistat? Nam sequentes doctrinæ S. Thomæ volunt, unctioes omnium quinque sensuum, visus, auditus, gustus, odoratus, & tactus esse de essentia Sacramenti, ut probare conatur Gonet d. tom. 5. trañ. 6. disp. 1. num. 30. Volpi resol. 77. num. 5. & 6. & alii Moralistas omisit, Candidus in Specul. Moral. disquisit. 51. artic. 7. à num. 5. & seqq. qui omnes autumat, gratiam per hoc Sacramentum non conferri, nisi in ultima, & quinta unctioe. E contra Scoti doctrinæ adherentes in 4. Sent. dist. 23. quæst. Unic. sub D. firmiter tenent, non esse de necessitate Sacramenti suprascriptas omnes quinque sensuum unctioes; sed tantum de necessitate Præcepti; ac propterea legitimo subsistente impedimento, minores numero, ac etiam unam tantum sufficere ad gratiam obtinendam, & in una sola posse compleri Sacramentum; ut tenet Becan. de Sacram. cap. 25. qu. 7. num. 6. quem citat, & sequitur Cotonius in suis Controvers. illustr. libr. 2. controv. 15. à num. 18. & seqq. Plurimi apud Diana d. part. 8. trañ. 1. resol. 21. & part. 10. trañ. 12. resol. 31. & novissimè Eminent. Cardinalis de Laurea in 4. Sent. d. tom. 3. disp. 11. art. 4. num. 40. & art. 9. num. 129. ubi sic loquitur: Omnes Unctioes, quæ applicandæ erunt alicui infirmo indeterminate, sive una, sive plures, vel septem, vel duodecim, sufficientes ad completendum Sacramentum; si que in se positæ causatur ejus effectus. Ac proinde undecumque oritur diminutio numeri, seu complementi unctiois, sive ex deficientia infirmi, sive ex libito Ministri nolentis omnes perficere, sive ex alio impedimento, Unctioes, quæ præcedunt, sunt Sacramentum. Ita quod, ut uno verbo dicam, non due, tres, quinque, aut duodecim numero unctioes sunt à Deo institutas in Sacramentum; sed illa, vel illæ, quæ in una infirmis eidem homini sunt. Quocumque ergo adveniat casus, & impedimento, ut omnes fiant, intelligitur completum Sacramentum per præcedentia.

Attenat igitur doctrina præclarissimi huius luminis Catholice Ecclesie, prævalere debet tertia ex relatis opinionibus, & resolvendum, non debuit Parochum post longam (ut ex supposito) moram, ad alias unctioes manum admovere; quippe ob legitimum impedimentum audiendi confessionem peccatorum illius infirmi, completum censetur Sacramentum Extremæ Unctiois in præcedentibus Unctioibus.

Neque obstant auctoritates, aut rationes primæ, & secundæ opinionis.

Non primæ, quia, ut dictum est, verius est, hoc Sacramentum Extremæ Unctiois non habere determinatum numerum Unctiois pro sui validitate; sed omnes Unctioes sunt de integritate; & si deficiant aliquæ ob aliquid impedimentum, essentia Sacramenti subsistit in illis Unctioibus, sive pluribus, sive una, quæ cum suis formis datae sunt; non enim admittunt Scotizæ, quod fructus, & effectus huius Sacramenti esse in pendentique ad ultimam ex quinque Unctioibus, ut doctissimè disputat, & concludit Emin. Cardin. de Laurea d. tom. 3. disp. 11. art. 9. per tot.

Non secundæ opinionis Auctoritates movent, quia intelligendæ sunt de supplemento Unctiois dando ab alio sacerdote, si primus moriatur, aut morbo corripiatur in actu ministrandi hoc Sacramentum, quando ibi alius Sacerdos adest, vel parva interposita mora potest currere; secus autem si post longum tempus; & ideo benignus lector observet verba Actorum Mediolanensium à Divo Carolo Borromæo Præsule enarrata; quæ supponunt, reliquas Unctioes absque mora dari posse per alium Sacerdotem; sunt enim ista: Ad Medial. part. 4. illustr. Extrem. Unct. pag. 542. col. 2. Rursus, si aliquando acciderit, ipsum Parochum, dum ungit, pre virum inbecillitatis, aliove casu desicere; alius Sacerdos, si presens aderit, aut aliundè statim evocatus, reliquas partes, quæ illè non invenit, ungeri ritè perget; unctas autem demò non unget. Igitur vice verita: si alius Sacerdos presens non aderit, aut aliundè non statim evocatus, minime debet ungeri reliquas partes; ly enim statim significat modicum temporis intervallum. Fagnan. in cap. Qualiter num. 45. de Cleric. non resit. Barbosa de Divisionib. d. Verb. dist. 384. num. 1. Et non sine magna advertentia loquuntur Acta Mediolanensia per dictionem illam Si, dicendo alius Sacerdos si presens aderit, siquidem dictio Si est conditionalis. I.

Qui promisit ff. de Cond. indeb. Rota part. 7. sec. decis. 77. num. 3. qua deficiente non est procedendum ad disposita: & ideo sensus est Actorum Mediolanensium, non esse amplius dandas reliquas Unctioes, si statim dari non poterint; ea ratione, quia, ubi morula intervenit, est una, & eadem moralis administratio Sacramenti; sed ubi intrat unius horæ, vel plurium distantia, non potest amplius dici una, & eadem administratio, & cum priores Unctioes cum suis formis ritè & rectè datae non possint stare in pendent, & sine effectu, operantur virtutem Sacramenti tamquam essentialiter in ipsis completi; & sic non est ulterius iniungendus infirmus. Quare si Parochus de quo in casu, brevi morula, audivit ea duo peccata, & absolvit, bene fecit dando reliquis unctioes; at si moratus fuerit per horam circiter, vel ultra, malè egit, proseguendo unctioes, quia in primis Sacramentum obtinuerat suum complementum. Illud tamen non omnittendum pro praxi, quòd in tali casu, (nisi infirmus esset in extremis, & nullum vitæ perspetivæ eo promitti posset) deberet Parochus eidem infirmo actum contritionis suggerere; & administrationem Sacramenti Extremæ Unctiois jam ceptæ continuare, ac perficere per omnes Unctioes, à quibus citò se expediet; & deinde peccatorum obliturum confessionem audire.

DECISIO VIII. ARGUMENTUM.

Breviter, sed clarè docetur, variari posse formam Sacramentorum octo modis; & quæ variatio ob sit valori Sacramenti? Verba formæ corde, seu mente tantum prolata, non faciunt Sacramentum.

SUMMARIUM.

- 1 Formæ variatio quando destruat Sacramentum?
2 Formæ Variatio octo modis fieri potest. Et quibus?
3 Formæ Verba solo corde prolata an faciant Sacramentum?

Successivè fas est declarare, quæ Variatio formæ nocet valori Sacramentorum. Circa quod Quæsitum plurimos Doctores reperio respondisse, illam formæ variationem nocere Sacramentorum valori, quæ mutat sensum, quem Christus voluit exprimi per verba formæ. S. Thom. 3. part. qu. 60. art. 8. in corp. Gobat trañ. 2. num. 75. Bonac. tom. 1. de Sacram. in gen. disp. 1. q. 2. punct. 1. num. 17. Coton. lib. 2. controv. prima cap. 1. num. 25. & Eminent. Card. de Laurea in 4. sent. tom. 1. disp. 2. num. 58. & 60. Alii verò diffusiùs explicant, Variationem formæ posse contingere octo modis, videlicet: 1. Additione. 2. Detractione. 3. Depravatione. 4. Transpositione. 5. Interruptione. 6. Substitutione æquivalentium. 7. Corruptione balbutiundo. 8. Repetitione verborum.

1. Additione; ut Ego te baptizo in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & Beato Mariæ Virginis, ac omnium Sanctorum, & hanc non officere valori Sacramenti, si minister additionem ponat ex devotione tantum; officere verò, si credat eam necessariam, docent S. Thom. d. p. 3. q. 60. art. 8. Marchant. in resol. Pæstor. de Sacram. trañ. 1. cap. 2. Verf. alia 2. & Gobatus alios referens d. trañ. 2. num. 94.

2. Detractione; Ut ego te baptizo in Nomine Patris, Filii, Spiritus Sancti. Nam detractio conjunctivæ ET, non immutat sensum substantialem formæ,